

VÁLASZTÁSI KÖZLEMÉNY

A Köztársasági Elnök a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását 2019. október 13-ra tűzte ki. A szavazás helye a korábbi választásokhoz hasonlóan a bábolnai Általános Iskola épületében (2943 Bábolna, Toldi M. út 24) lesz.

A szavazással kapcsolatos legfontosabb tudnivalók az alábbiak :

A választójog

Az Alaptörvény XXIII. cikke politikai alapjogként határozza meg a választójogot, mely szerint **minden nagykorú magyar állampolgárnak**, valamint az **Európai Unió más tagállama magyarországi lakóhellyel rendelkező nagykorú állampolgárának** joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán **választó és választható legyen** [XXIII. cikk (1)-(2) bekezdés]. Az Alaptörvény biztosítja továbbá, hogy a Magyarországon **menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert** nagykorú személyek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán **választók** legyenek.

A szavazás jogának feltétele továbbá, hogy a választópolgár magyarországi lakóhellyel vagy bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezzen, figyelemmel arra, hogy az Alaptörvény XXIII. cikk (5) bekezdés szerint a választópolgár a szavazás jogát lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén gyakorolhatja. Ilyen korlát a passzív választójog vonatkozásában nincs, azaz magyarországi lakcímmel nem rendelkező magyar választópolgár is lehet jelölt, feltéve, hogy az NVI a központi névjegyzékbe felvette.

A választójogot korlátozzák az ún. természetes kizáró okok, így az Alaptörvény XXIII. cikk (6) bekezdése alapján „nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt”.

Nem rendelkezik **sem aktív, sem passzív** választójoggal az,

- akit a bíróság kizárt a választójogból, mert a választójog gyakorlásához szükséges belátási képessége hiányzik.
- aki közügyektől eltiltás hatálya alatt áll.

Szavazati joggal ugyan rendelkezik, ám nem választható, aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés büntetését vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti, és nincs eltöltve a közügyektől.

A települési képviselő-választáson, valamint a polgármester-választáson nemzetiségi jelöltként indulhat a nemzetiségi névjegyzékben szereplő, nemzetiségi szervezet által állított jelölt.

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásának rendszere

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2019. évi választásán kerülnek megválasztásra a települési önkormányzati, fővárosi kerületi önkormányzati képviselők, a megyei közgyűlések tagjai, a fővárosi közgyűlés tagjai, valamint a települési és fővárosi kerületi polgármesterek, továbbá a fővárosban a főpolgármester. A 10 000 vagy ennél kevesebb lakosú településeken a választás ún. „egyéni listás” választási rendszer alkalmazásával történik, a település egésze alkot egy választókerületet, amelyben a képviselők száma a következőképpen alakul:

- a) 100 lakosig 2 fő,
- b) 1 000 lakosig 4 fő,
- c) 5 000 lakosig 6 fő,
- d) 10 000 lakosig 8 fő

A települési önkormányzati képviselők száma a 2019. január 1-jei lakosságszám alapján került meghatározásra.

Szavazás

A szavazólapon a választópolgár akár egy, akár több, de legfeljebb annyi jelöltre szavazhat, ahány mandátum a településen kiosztható.

A választási eredmény megállapítása

Az egyéni listán képviselők azok a jelöltek lesznek, akik a megválasztható képviselők száma szerint a **legtöbb** érvényes szavazatot kapták. **Szavazategyenlőség esetén sorsolással** (a szavazólapon szereplő sorrend sorsolásához képest új sorsolást kell tartani) kell megállapítani, hogy az egyenlő számú szavazatot elért jelöltek közül melyik szerez mandátumot. Ha az egyéni lista jelöltjét **polgármesternek is megválasztották**, úgy őt – a

polgármester-választás eredményének nem jogerős megállapítása után, még az egyéni listás eredmény megállapítása előtt – **törölni kell** az egyéni listáról.

A megyei közgyűlés tagjainak választása

A megyei önkormányzati képviselőket a választópolgárok megyei listán választják. A választás tekintetében minden megye egy választókerületet alkot, melynek nem része a megyei jogú város. A megyei listákra külön szavazólapon lehet szavazni úgy, hogy a választópolgár a szavazólapon szereplő listák közül egyet választ.

Polgármester megválasztása

A polgármestert, a főpolgármestert a települések választópolgárai közvetlenül választják. A választópolgár érvényesen csak egy jelöltre szavazhat. Polgármester az a jelölt lesz, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta. Szavazategyenlőség esetén időközi választást kell tartani.

A központi névjegyzék

A központi névjegyzékbe felvett, magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár **bármikor, folyamatosan** kérheti a **Helyi Választási Irodától (HVI)**, hogy a központi névjegyzékben kerüljön rögzítésre, hogy

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szerinti valamely nemzetiséghez tartozik,
- fogyatékoságára tekintettel segítséget igényel annak érdekében, hogy önállóan adhassa le szavazatát,
- a központi névjegyzékben szereplő személyes adatainak kiadását megtiltja,
- az Európai Unió más tagállamának állampolgára a fentiekben kívül azt is kérheti, hogy az EP-választásokra is kiterjedjen a névjegyzékbe vétele.

A fenti névjegyzéki bejegyzés **törlését** a választópolgár ugyancsak bármikor kérheti a HVI-től.

A kérelmek formanyomtatványát a 17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet 2. és 5. melléklete állapítja meg.

A központi névjegyzéki adatok kiadásának megtiltása

A választási iroda a jelölő szervezet, jelölt kérésére köteles átadni a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok név- és lakcímadatait, életkorát és nemét annak érdekében, hogy a választási kampány keretében a választópolgárokat közvetlenül, névre szólóan megcímezett küldemények útján vagy személyesen felkereshessék. A választópolgár jogosult megtiltani, hogy a választási szervek a róla nyilvántartott adatokat kiadják.

Mozgóurna igénylése

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékben szerepel, de **egészségi állapota** vagy **fogyatékosága**, illetve **fogva tartása** miatt nem tud elmenni a szavazóhelyiségbe, hogy ott adja le a szavazatát, mozgóurnát kérhet. Egyéb indokok (például munkavégzési kötelezettség teljesítése) alapján nincs lehetőség mozgóurna igénylésére.

A mozgóurnát a választópolgár kérheti

- a lakcíme vagy a lakóhelye szerinti szavazókör területén található egyéb címre,
- a tartózkodási helyére vagy a tartózkodási helye szerinti szavazókör területén található egyéb címre (október 9-ig átjelentkezés nélkül is, október 9-ét követően csak akkor, ha korábban átjelentkezett).

A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem benyújtása

A névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet a választópolgár benyújthatja

- személyesen,
- levélben,
- elektronikus azonosítást követően elektronikusan (azaz az ügyfélkapun), vagy
- elektronikusan, a választások hivatalos honlapján.

A **mozgóurna** iránti igény benyújtása tekintetében 2 eltérés van a fenti szabálytól:

- meghatalmazott útján is be lehet nyújtani (ebben az esetben a kérelmet a meghatalmazott írja alá, és ahhoz a közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazást is csatolni kell), illetve meghatalmazással nem rendelkező személy általi kézbesítéssel is eljuttatható az SZSZB-hez,
- ha a választópolgár a tartózkodási helye szerinti szavazókör területére kér mozgóurnát, akkor
 - október 9-én 16.00 óráig akár a lakóhelye, akár a tartózkodási helye szerinti HVI-hez benyújthatja a kérelmét,

- ha már átjelentkezett, akkor a tartózkodási helye szerinti település helyi választási irodájához nyújthatja be a kérelmet.

A kérelem benyújtásának ideje

A **központi** névjegyzékkel kapcsolatos kérelmeket **bármikor** be lehet nyújtani. A **szavazóköri** névjegyzékkel kapcsolatos kérelmeket (átjelentkezés, mozgóurna igénylése) a választás kitűzését követően, **augusztus 8-tól** lehet benyújtani.

Az **átjelentkezés** iránti kérelmet **október 9-én 16 óráig** lehet benyújtani.

Az **átjelentkezés** visszavonása iránti kérelmet **október 9-én 16 óráig** lehet benyújtani **levélben vagy ügyfélkapus azonosítás nélkül a honlapon, október 11-én 16 óráig** pedig személyesen vagy a honlapon ügyfélkapus azonosítással.

A **mozgóurna** iránti kérelem:

- a választas.hu honlapon
- ügyfélkapus azonosítás nélkül: október 9-én 16.00 óráig nyújtható be.
- ügyfélkapus azonosítással: október 13-án 12.00 óráig nyújtható be.
- személyesen
- október 11-én 16.00 óráig nyújtható be.
- postán vagy írásbeli meghatalmazással nem rendelkező KÉZBESÍTŐVEL (futár, hozzátartozó vagy egyéb személy)
- október 9-én 16.00 óráig kell megérkeznie.
- írásbeli meghatalmazással rendelkező MEGHATALMAZOTT útján történő igénylés
- október 13-án, 12.00 óráig a szavazatszámmláló bizottsághoz nyújtható be.
- írásbeli meghatalmazással nem rendelkező KÉZBESÍTŐVEL (futár, hozzátartozó vagy egyéb személy)
- október 13-án, 12.00 óráig a szavazatszámmláló bizottsághoz nyújtható be.

A kérelem adattartalma

A névjegyzékkel kapcsolatos kérelemnek tartalmaznia kell azokat a személyes adatokat, amelyek alapján a választási iroda meggyőződhet arról, hogy a kérelem valóban a kérelmezőtől származik. E személyes adatok a következők:

- a választópolgár **neve**,
- a választópolgár **születési neve**,
- a választópolgár **születési helye**,
- a választópolgár személyi azonosítója.

Elektronikus azonosítást követően elektronikusan benyújtott kérelmek esetében elégséges a választópolgár nevének illetve személyi azonosítójának feltüntetése.

A fentiekén kívül

- az **átjelentkezés** iránti kérelemnek tartalmaznia kell a választópolgár bejelentett **tartózkodási helyének címét**,
- a **mozgóurna** igénylésének tartalmaznia kell az igénylés **okát**, valamint azt a **címet**, ahova a mozgóurna kivitelét kéri a választópolgár, ha nem a lakcímén tartózkodik.

A névjegyzék nyilvánossága

A központi névjegyzék nyilvánossága

Az információs önrendelkezési jog keretében bárki jogosult információt kérni arról, hogy szerepel-e a központi névjegyzékben, a nyilvántartott adataiba betekinhet, továbbá azokról másolatot kérhet. A betekintés jogát a magyarországi lakcímmel rendelkező polgár a **lakcíme szerinti HVI-ben**, a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár az **NVI-ben** gyakorolhatja. A többi választópolgár központi névjegyzéki adataiba történő betekintésre nincs lehetőség.

A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága

A választások törvényességének egyik alapvető garanciája, hogy bárki meggyőződhet arról, hogy kik azok, akik a szavazáson részvételre jogosultak. Ennek módja, hogy a választás kitűzésétől a névjegyzék lezárásáig a **HVI-ben bárki** megtekintheti a település szavazóköri névjegyzékeinek adatait. A választópolgárok személyes adatainak védelme érdekében a megtekintés lehetősége csak a választópolgárok nevére és lakcímére terjed ki, a többi személyes adat megismerésére nincs mód.

A betekintés lehetősége nem terjed ki a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékére, hiszen a nyilvánossághoz fűződő érdek már nem foglalja magában annak megismerését, hogy ki korlátozott a mozgásában. A szavazóköri névjegyzékeket a HVI csak a szavazást közvetlenül megelőzően (pénteken a zárás után vagy szombaton) nyomtatja ki, így a megtekintés nem az ügyfélszolgálaton kifüggesztett lista segítségével, hanem az informatikai rendszerben, monitoron történik.

A szavazóköri névjegyzék adatainak megtekintése nem terjed ki arra, hogy a személyes adatokról (a választópolgárok neve és lakcíme) a betekintő másolatot vagy feljegyzést készítsen.

Az információs önrendelkezési jog keretében természetesen minden választópolgár jogosult arra, hogy **teljes körűen** megismerje a szavazóköri névjegyzékben **róla nyilvántartott** adatokat, és azokról **másolatot** kérjen.

Választási kampányidőszak

A kampányidőszak **augusztus 24-től október 13-án 19.00 óráig** tart.

Választási kampánytevékenység

Kampánytevékenységnek minősül:

- kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása, és
- kampányidőszakban folytatott minden egyéb tevékenység, amelynek célja a választói akarat befolyásolása, vagy ennek megkísérlése.

A kampányidőszakban kiemelten fontos a választási eljárás alapelveinek, elsősorban a **választás tisztasága**, a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti **esélyegyenlőség**, valamint a **jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás** követelményének érvényesülése.

A választás tisztasága:

Sérti a választás tisztaságának alapelvét az, ha valaki úgy gyakorolja a jogait, vagy teljesíti kötelezettségét, hogy annak eredményeképp a választópolgári akarat szabad kifejezését korlátozza. Éppen ezért nem csak a választási eljárásban való önkéntes részvétel elvét, hanem a választás tisztaságát, továbbá a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét is sérti az, ha a választópolgárnak ajánlásáért vagy szavazatáért anyagi juttatást adnak vagy ígérnek.

Tiltott kampánytevékenység

Mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás

A választópolgár a mozgóurna igényléséhez és a szavazóhelyiséghez való eljutásához más személy segítségét jogosult igénybe venni, viszont a segítséget nyújtókra számos korlátozás vonatkozik, így:

- mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra nyilvános felhívás nem tehető közzé,
- szavazóhelyiséghez történő autóbuzsos személyszállítás nem végezhető

Szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás közzétételének minősül az olyan felhívás, nyilvános közlés vagy plakát, amely szavazóhelyiséghez történő szállítás megszervezésére hív fel, szavazóhelyiséghez történő szállítást elősegítő eszközt népszerűsít, vagy annak használatára hív fel. Szavazóhelyiséghez történő szállításra való felhívásnak minősül a szavazóhelyiséghez való szállítás megszervezése, illetve a szavazóhelyiséghez való szállítás szervezésére szolgáló számítógépes alkalmazás előállítása, közzététele.

Relatív területi kampánytilalom

A szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül – közterületen – választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható.

A relatív területi kampánytilalom az aktív kampánytevékenység folytatására vonatkozik, melynek alapján a közterületen a szavazás napját megelőző napokon jogszerűen elhelyezett plakátokat nem kell leszedni.

Szavazás napján választási gyűlés tartása

Választási gyűlést kampányidőszakban lehet tartani, ugyanakkor a szavazás napján, október 13-án választási gyűlés nem tartható.

Szavazás napján politikai reklám közzététele

A szavazás napján, október 13-án politikai reklámot médiaszolgáltatásban nem lehet közzétenni.

Közvélemény-kutatás eredményének közzététele

Az exit poll közvélemény-kutatás eredménye a szavazás befejezését követően, azaz október 13-án 19.00 óra után hozható nyilvánosságra.

Jogorvoslatok fajtái

A jogorvoslatok három formája a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem. Ezen felül rendkívüli jogorvoslati lehetőség, hogy az Alaptörvényben foglalt jogok megsértése esetén alkotmányjogi panaszt lehet benyújtani.

Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Fellebbezést a választási bizottság elsőfokú határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az NVB határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Általános hatásköri szabályok

A választási bizottságok számos hatáskörrel rendelkeznek (ld. 2. fejezet), ezek egyik típusát jelentik a jogorvoslati kérelmek elbírálása, mely körben az alábbi hatásköri szabályok érvényesülnek.

A Helyi Választási Bizottság dönt

- az SZSZB tevékenysége, döntése elleni kifogásról, valamint a szavazóhelyiségben elkövetett egyéb cselekménnyel kapcsolatos kifogásról,
- minden olyan kifogásról, amely kifejezetten az egyéni listás, az egyéni választókerületi, a kompenzációs listás, a települési nemzetiségi vagy a polgármester-választáshoz kapcsolódik.

A Területi Választási Bizottság dönt

- minden olyan kifogásról, amely kifejezetten a megyei vagy fővárosi önkormányzati választáshoz, a területi nemzetiségi önkormányzati választáshoz vagy a főpolgármester-választáshoz kapcsolódik,
- minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a HVB hatáskörébe, és az elkövetés helye a TVB illetékességi területén található,
- a HVB döntése elleni fellebbezésről,
- körzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogásról (az illetékességet a médiatartalom-szolgáltató székhelye vagy lakóhelye határozza meg).

A Nemzeti Választási Bizottság dönt

- minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a HVB vagy a TVB hatáskörébe, és az elkövetés helye nem határozható meg,
- a TVB döntése elleni fellebbezésről,
- az országos, lineáris médiaszolgáltatás és az országosan terjesztett sajtótermékek, illetve a filmszínházak választási kampányban való részvételével kapcsolatos kifogásról.

A Területi Választási Bizottság székhelye szerinti illetékes **ítélőtábla bírálja el** a TVB másodfokú határozata elleni bírósági felülvizsgálati kérelmet.

A **Kúria bírálja el** az NVB határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet.

Kocsis Gábor

Helyi Választási Iroda vezető